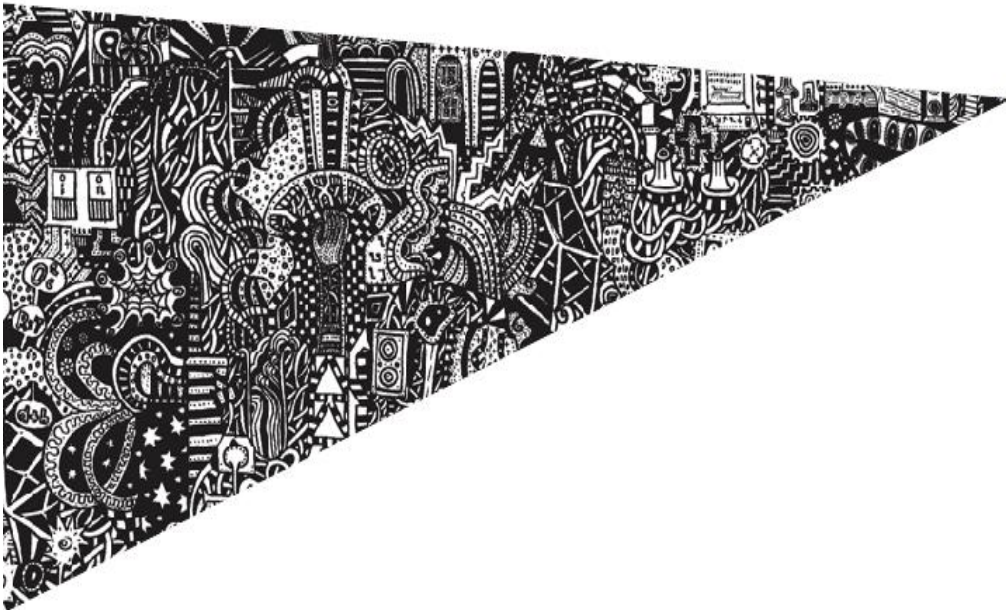

Jönköpings kommun

Uppföljning av tidigare granskning avseende
mervärdesskatt

Innehållsförteckning

Sammanfattning och slutsatser	2
1. Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte och avgränsning	3
1.3 Metod och inriktning.....	3
2. Uppföljning	4
2.1 Uthyrning av rörelselokal	4
2.2 Försörjningsstöd	5
2.3 Anskaffning av fordon	6
2.4 Hantering av moms i samband med á conto- och förskottsbetalningar	6
2.5 Leasing eller korttidshyrning av personbilar	7
2.6 Kommunal mervärdesskattekomensation	8
3. Förslag på fortsatta gransknings- och utvecklingsområden	9

Bilaga 1 Revisionsrapport: Granskning av mervärdesskatt, Jönköpings kommun,
november 2006

Sammanfattning och slutsatser

Denna revisionsrapport innehåller en uppföljning av ett urval av de iakttagelser som noterades i granskningen från år 2006. Utifrån det svar som Kommunen lämnade på den revisionsrapporten och de åtgärder som vidtagits ges kommentarer/slutsatser. I det avslutande avsnittet i denna rapport ges förslag på fortsatta utvecklings- och granskningsinsatser inom detta område.

Vår bedömning är följande:

- Det finns ingen fastställd rutin för att fånga upp större investeringar i förhyrda lokaler som inte omfattas av frivillig skattskyldighet. En sådan rutin skulle kunna medföra en fördelaktigare hyressättning för kommunen. Vi har tagit del av en sammanställning över större investeringar i förhyrda lokaler under 2008-2009. Vår uppföljning visar att samtliga förhyrda lokaler utom en omfattas av frivillig skattskyldighet och i denna fastighet har det under denna period inte genomförts några större investeringar.
- Nuvarande rutin avseende försörjningsstöd, innebärande att fakturorna skannas in i loF med automatisk kontering av momsen, säkerställer att momsen på dessa fakturor dras av.
- Inköp av fordon görs i ett antal av kommunens verksamheter. Ansvaret för korrekt kontering av den ingående momsen ligger på gransknings- och beslutsattestanterna. Vi anser att det är väsentligt att ekonomihandbokens momsavsnitt kompletteras med utförligare riktlinjer kring hantering av ingående moms vid inköp av personbilar.
- Ingående moms på förskott lyfts av i den period fakturan kommer, ej i den period fakturan betalas. Det är inte korrekt och här finns en risk för att kommunen drar av momsen för tidigt vilket kan medföra skattetillägg för periodiseringsfel (kan utgå om 2-5 % av momsbeloppet). Denna risk uppkommer dock endast om momsen dras av i skattedeklarationen, inte när momsen återfås genom återbetalningssystemet / kommunal momskompensation. Det är väsentligt att kommunen fastställer rutiner som säkerställer en hantering av momsen enligt gällande lagstiftning.
- Kommunens ekonomihandbok har ett avsnitt som berör avdragsbegränsningen för ingående moms vid hyra/leasing av personbil. Denna rutin överensstämmer med gällande regelverk.
- Det finns en möjlighet för kommunen att ansöka om momskompensation utifrån en fördelning mellan 5-18% (5 % på tjänstekostnad och 18 % på lokalkostnad) istället för den generella kompensationen på 6 %. För att kunna avgöra om detta skulle vara mer lönsamt krävs dock en genomgång av hur stor del av kostnaderna som avser omsorgstjänster och andra kompensationsgrundande tjänster respektive förhyrda lokaler.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

År 2006 genomfördes en granskning med avseende på hanteringen av den ingående mervärdesskatten och den kommunala momscompensationen i Jönköpings kommun.

I revisionsrapporten gällande denna granskning presenterades ett granskningsresultat som bedöms vara väsentligt, att i vissa delar, följa upp.

1.2 Syfte och avgränsning

Syftet med granskningen är att följa upp valda delar av de iakttagelser som presenterades i granskningsrapporten för att verifiera vilka åtgärder som eventuellt vidtagits av Jönköpings kommun.

1.3 Metod och inriktning

Utifrån aktuell revisionsrapport (daterad november 2006) och det svar som Kommunstyrelsen gav i januari 2007 har ett antal uppföljningsfrågor ställts och begäran av vissa dokument har efterfrågats från ekonomiavdelningen vid Stadskontoret.

2. Uppföljning

2.1 Uthyrning av rörelselokal

Jönköpings kommun hyr ett antal lokaler (för ex. skol- och förskoleverksamhet, hemtjänsten m.m.). I dessa fall är kommunen hyresgäst och hyresvärden är i vissa fall inte registrerad för frivillig skattskyldighet. Det innebär att kommunen debiteras lokalhyran exklusive moms. Tekniska kontoret anger i en tjänsteskrivelse, som är en del av Kommunstyrelsens svar till revisionsrapporten, att de bedömer att det inte är aktuellt att berörd hyresvärd momsregistrerar hyresförhållandet i de fall särskilda anpassningsåtgärder inte genomförs inför kommunens inhyrning av lokal. Stadskontoret anger att de förutsätter att Tekniska kontoret även i dessa fall bevakar kommunens ekonomiska intressen och därvid tar ställning till om det bedöms lämpligt att verka för att hyresvärd frivilligt momsregistrerar hyresförhållandet.

Revisionens uppföljningsfrågor:

- *Om hyresvärden är momsregistrerad och får möjlighet till avdrag för moms kan det innebära en möjlighet för Jönköpings kommun att förhandla om hyran. Har kommunen rutiner för att säkerställa att bevakning sker i de fall ex. omfattande investeringar har gjorts i lokaler som Jönköpings kommun hyr? I vilken omfattning har väsentliga investeringar gjorts i av kommunen hyrda lokaler under 2008-2009?*

Kommunens svar:

- *Detta en förhandlingsfråga där bedömning får göras från fall till fall. I vissa sammanhang kan det röra sig om att vi hyr in en del av en byggnad av exempelvis en församling eller en liten hyresvärd under en begränsad period för att få fram förskoleplatser. I detta fall kan det inte anses skäligt mot hyresvärden att han skall frivilligt registrera lokalen för skattskyldighet. Gäller det lokaler som vi skall hyra under en längre period och att det skall ske omfattande ombyggnad så är det en helt annan frågeställning. I dessa fall skall vi ställa långtgående krav på momsregistrering.*
- *Det finns ingen skriftligt fastställd rutin avseende detta utan förfarandet säkerställs genom utbildning och information till berörd personal.*
- *Kommunen har efter revisionens förfrågan tagit fram en förteckning över större investeringar gjorda under 2008-2009 i av kommunen förhyrda fastigheter.*

Kommentar / Slutsats:

I de fall hyresvärden gjort omfattande investeringar för att anpassa lokalerna till Jönköping kommuns verksamhet kan det vara en fördel om hyresvärden är frivilligt momsregistrerad eftersom en förhandling om hyran kan vara möjlig om hyresvärden har rätt att dra av momsen på hyresbeloppet. Detta kan innebära lägre hyreskostnader för Kommunen.

Förteckningen över större investeringar gjorda under 2008-2009 i av kommunen förhyrda fastigheter visar att det var en hyresvärd som ej var momsregistrerad och i detta fall rörde det sig om en mindre investering motsvarande 60 000 kr.

2.2 Försörjningsstöd

Momsen på kostnader för kommunala köp inom ramen för försörjningsstöd är numera avdragsgilla. En förutsättning är att fakturorna är ställda till Jönköpings kommun. Vid den tidigare granskningen tillämpades denna avdragsrätt inte av Jönköpings kommun. Enligt kommunens svar gällande den tidigare revisionsrapporten angavs att fakturor ställda till kommunen inom ramen för försörjningsstöd är av ringa omfattning och uppgår till ca. 150-200 tkr per år. Stadskontoret anser att avdrag för ingående moms kan göras under förutsättning att berörda fakturor är ställda till Jönköpings kommun. Socialförvaltningen tillämpar nu denna rutin och kommer att återsöka ingående mervärdesskatt retroaktivt för åren 2003-2005. Stadskontoret har per 2006-12-13 begärt omprövning hos Skatteverket av ingående mervärdesskatt för dessa år.

Revisionens uppföljningsfrågor:

- *Vad gav omprövningen hos Skatteverket för utslag i kr.?*
- *Vilka rutiner tillämpar Socialförvaltningen idag och i vilken omfattning är den ingående momsen per månad alt. per år?*

Kommunens svar:

- *Omprövningen hos Skatteverket gav 143 699 kr i avdragsgill ingående moms.*
- *Fakturor ställda till kommunen skannas in i Inköp och Faktura (loF), momsen teckentolkas och konteras automatiskt på avsett moms konto. År 2009 betalade kommunen ca 1 500 fakturor i loF som avsåg försörjningsstöd. Många fakturor avser livsmedelsinköp. Belopp exkl. moms motsvarar 3 639 tkr, vilket ger ett momsbelopp på totalt ca 437 tkr (merparten har 12 % moms).*

Kommentar / Slutsats:

Omfattningen av försörjningsstöd har ökat sedan den föregående granskningen (både gällande antal fakturor och totalt belopp). Detta innebär att det blir ännu viktigare att samtliga fakturor hanteras och skannas via loF vilket gör att den ingående momsen automatiskt blir konterad och föremål för avdragsätt.

Bedömning görs att nuvarande rutin som innebär att fakturorna skannas in i loF med automatisk kontering av momsen säkerställer en korrekt hantering av den ingående momsen gällande försörjningsstöd. En viktig faktor är dock att tillse att fakturorna är ställda till Jönköpings kommun.

2.3 Anskaffning av fordon

Jönköpings kommun har ett antal verksamhetsområden där inköp av fordon förekommer. I den tidigare granskningen noterades viss avvikelse mot gällande regelverk kring avdragsrätt för ingående moms.

För att kontrollera hanteringen av ingående moms vid inköp av fordon har vi erhållit utdrag från ekonomisystemet över fordon inköpta under 2009 och under de fyra första månaderna 2010. Ett slumpmässigt urval har stämts av mot bokföringen samt mot uppgifter hos Transportstyrelsen. I de fall ingående moms är bokförd har kontroll av fordonets vikt och fordonsslag kontrollerats mot Transportstyrelsens registrerade uppgifter.

Kommentar / Slutsats:

Två inköp av personbilar (TTC:s verksamhet) har uppmärksammats där avdrag för ingående moms har gjorts. I dessa fall föreligger ingen avdragsrätt för ingående moms. Rättelsedeklaration har lämnats in till Skatteverket daterad 2010-05-27.

Då inköp av fordon görs i ett antal av kommunens verksamhet och ansvaret för korrekt kontering av den ingående momsen ligger på gransknings- och beslutsattestanterna är det väsentligt att ekonomihandbokens momsavsnitt kompletteras med utförligare riktlinjer kring hantering av ingående moms vid inköp av personbilar.

För att säkerställa att fastställda rutiner efterlevs kan ekonomiavdelningen på Stadskontoret med fördel införa rutiner som innebär att ett urval av fakturor avseende fordonsinköp kontrolleras utifrån de fastställda riktlinjerna i ekonomihandboken gällande momshantering.

2.4 Hantering av moms i samband med á conto- och förskottsbetalningar

Tidigare granskning konstaterade att det inte fanns någon fastställd rutin för att säkerställa att ingående moms på förskott och á conto-betalningar för beställd vara eller tjänst dras av när betalning erläggs.

Enligt kommunens ekonomihandbok (avsnitt moms) fastställs att för bygg- och anläggningstjänster ska á conto-fakturor och förskottsbetalningar numera innehålla moms.

Kommunens kommentar:

- *Vad gäller ingående moms så lyfter kommunen momsen den period då fakturan kommer. Enligt svar från kommunen så scannas fakturorna in i IoF och bokföringsdatum på momskonteringen kan inte ändras.*
- *Bokföring av utgående moms vid förskottsfakturering sker när fakturorna skapas (ställs ut). Exempel på förskottsfakturering är; delar av fakturan gällande vatten, avlopp och sophämtning samt parkering. Kunden ska betala på förfallodagen som i normalfallet är 30 dagar efter att fakturan skapats.*

Kommentar / Slutsats:

Enligt gällande regelverk ska den ingående momsen gällande á conto- och förskottbetalningar redovisas i den period som betalning erläggs och den utgående momsen på förskott ska redovisas i den period som förskottet erhålls. För förskotts- och á contobetalningar inom byggbranschen finns särskilda regler. Enligt dessa regler ska säljaren redovisa den utgående momsen i den period då fakturan utfärdas och köparen har avdragsrätt för den ingående momsen i samma period som säljaren, dvs. i den period fakturan utfärdas.

Kommunen redovisar utgående moms på förskott i samband med att fakturan ställs ut, inte när förskottet betalas. Detta medför ingen risk i momshänseende eftersom momsen i dessa fall redovisas för tidigt.

Ingående moms lyfts av i den period fakturan kommer, ej i den period fakturan betalas. Det är inte korrekt och här finns en risk för att kommunen drar av momsen för tidigt vilket kan medföra skattetillägg för periodiseringsfel (kan utgå om 2-5 % av momsbeloppet). Denna risk uppkommer om momsen dras av i skattedeklarationen, inte när momsen återfås genom återbetalningssystemet / kommunal momskompensation.

Det är väsentligt att kommunen fastställer rutiner som säkerställer en hantering av momsen enligt gällande lagstiftning.

2.5 Leasing eller korttidshyrning av personbilar

Gällande regelverk medger en avdragsrätt på 50 % gällande den ingående momsen på fakturor gällande leasing och korttidshyrning av personbil. Enligt kommunens svar på tidigare granskning så hade kontakt tagits med en anlita aktör för att undersöka möjligheten om den faktiska avdragsgilla ingående momsen kunde anges på fakturan.

Vid vår uppföljning fick vi till svar att kommunen har ramavtal med en aktör där även ett annat biluthyrningsföretag ingår. Den faktiska avdragsgilla momsen redovisas på fakturan från dessa aktörer.

Kommentar / Slutsats:

Vi har erhållit en fil med samtliga fakturor som kommunen erhållit från dessa två aktörer under perioden 1/1-27/5 2010. Ett urval av fakturor har granskats med avseende på om angiven ingående moms är enligt gällande lagstiftning. Inga avvikelser mot gällande regelverk har noterats.

Kommunens ekonomihandbok har ett avsnitt som berör avdragsbegränsningen för ingående moms vid hyra/leasing av personbil. Denna rutin överensstämmer med gällande regelverk.

2.6 Kommunal mervärdesskattekomensation

I tidigare revisionsrapport anges att kompensationsgrundande kostnader inom social omsorg avser placeringar på privata rådgivare eller andra kostnader för köp av omsorgstjänster. Den bokförda kostnaden för granskningsperioden uppgår till ca 10 mnkr. Teoretiskt kan komensationen antingen utgöras av 6 % eller 5-18 %. Inom den sociala verksamheten tillämpas bara 6 %. Här finns möjlighet till retroaktiva ansökningar för liknande kostnader under tidigare år.

Revisionens uppföljningsfrågor:

- *Har kommunen skickat in några retroaktiva ansökningar gällande ovanstående? Om ja, vilket utslag gav det? Vilka rutiner tillämpas i dagsläget?*

Kommunens svar:

- *Retroaktiva ansökningar för social omsorg gav totalt för åren 2003 – 2005, 926 240 kr. Kontering av specifik projektkod gäller idag för att söka ut transaktionerna i bokföringen. Momskompensation för social omsorg för år 2009 uppgick till 10,9 mnkr.*
- *Det finns information gällande rutiner kring momskompensation på ett par olika ställen på kommunens intranät, Kompassen. Inom den sociala verksamheten tillämpas endast 6 %.*

Kommentar / Slutsats:

Som framgår av ovanstående finns det en möjlighet för kommunen att ansöka om momskompensation utifrån en fördelning mellan 5-18% (5 % på tjänstekostnad och 18 % på lokalkostnad) istället för den generella komensationen på 6 %.

För att kunna avgöra om detta skulle vara mer lönsamt krävs dock en genomgång av hur stor del av kostnaderna som avser omsorgstjänster och andra kompensationsgrundande tjänster respektive förhyrda lokaler.

3. Förslag på fortsatta gransknings- och utvecklingsområden

Ekonomihandboken

Vi har granskat det avsnitt i kommunens ekonomihandbok som avser mervärdesskatt. Momsavsnittet är mycket kortfattat och täcker inte in alla de moms-situationer som kommunen kommer i kontakt med. En uppdatering av momsavsnittet i ekonomihandboken kan därför rekommenderas.

Kommunal mervärdesskattekomensation

En genomgång av kommunens momskompensation kan göras i syfte att fastställa huruvida kommunen har möjlighet att erhålla ytterligare kompensation (5-18 % istället för 6 %).

Momsavdrag i skattedeklarationen eller i återbetalningssystemet

Ingående moms dras av i skattedeklarationen eller återfås genom återbetalningssystemet. En genomgång av hur denna uppdelning sker kan göras i syfte att säkerställa att momsen återfås via rätt system.

Interna kurser och konferenser

Vid interna kurser och konferenser gäller inte momsagens avdragsbegränsningar för representation. En genomgång av hur momsen har hanterats på kostnader för interna kurser och konferenser kan göras för att säkerställa att inte för lite moms har dragits av.

Jönköping den 12 oktober 2010

Ulrika Stränge

Nina Tångring